

Jolanta Bagińska

Wereszczyca, gm. Jarców, woj.
zamojskie, St. 1, AZP 94-91/50

Informator Archeologiczny : badania 24, 27

1990

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Usarzew, gm. Lipnik woj. tarnobrzeskie St. 4 patrz epoka brązu

Warszkowo, gm. Sławno, woj. śląskie St. 27 patrz okres rzymski

**Wereszczyca, gm. Jarców
woj. zamojskie St. 1 AZP 94-
91/50**

**Konserwator Zabytków Archeolo-
gicznych w Zamościu**

Badania prowadziła mgr Jolanta Bagińska. Finansował WKZ w Zamościu. Trzeci sezon badań. Kurhan kultury ceramiki sznurowej.

Na Grzędzie Sokalskiej przebadano następane kurhany na ogromnym cmentarzysku kultury ceramiki sznurowej. Kurhan znajduje się na polu L. Łaby przy drodze Wereszczyca — Wola Gródecka. Nasyp kurhanu był już całkowicie zniwelowany. Obecność kopca w tym miejscu można było zaobserwować jako czarną, okrągłą plamę wyróżniającą się na jaśniejszym tle pola, tylko po wiosennej i jesiennej orce. Po przebadaniu stanowiska okazało się, że centralny punkt wykopu był przesunięty w stosunku do centrum kurhanu o ok. 3 m w kierunku N-W. W trakcie badań odnaleziono rowek przykurhanowy na gł. 45-50 cm. Była to już niestety tylko przydenna partia rowka, który w kilku miejscach sięgał gł. 60 cm. Rowek miał ok. 25 cm średnicy, w przekroju pionowym był prawdopodobnie (jak można sądzić z dolnej jego części) zbliżony do prostokąta. W wypełnisku rowka nie znaleziono żadnego materiału ceramicznego i krzemienego. Rowek wyznaczał pierwotnie średnicę kurhanu na ok. 7 m. Na przestrzeni ograniczonej rowkiem znajdowało się kilka nieregularnych, płtych zaciemnień (sięgały gł. 60-70 cm), pozbawionych materiału zabytkowego. Obiekty te będące prawdopodobnie nowożytnymi wkopami mogły przyczynić się do zniszczenia centralnego grobu, którego śladów nie znaleziono. Znaleziono natomiast grób wkopany w kurhan, o czym świadczy fakt, że jama grobowa nałożyła się na rowek. Dno jamy było na gł. 30-35 cm, a rowek wyraźnie zarysował się już po wyeksplorowaniu grobu na gł. 45 cm. Jama grobowa bardzo słabo czytelna w warstwie ornej miała kształt zbliżony do trapezu z zaokrąglonymi narożami, wymiary jamy: 170 x 120 cm, jama leżała na osi ENE-WSW. Grób był bardzo zniszczony, część wyposażenia uległa rozoraniu. Szkielet był bardzo źle zachowany — znaleziono ślady po kościach oraz nieliczne fragmenty kości i zębów. Skupisko zębów we wschodniej części grobu wskazuje, że zmarłego ułożono głową na wschód, przy głowie znaleziono wótr z krzemienia wolińskiego i pucharzek doniczkowy o dosyć nietypowym dla KCSz rozszerzającym się dnem, którego średnica jest prawie równa średnicy wylewu. Naczynie pokryte jest na całej powierzchni niezbyt starannym motywem szerokiej, poziomej jodełki. Wykazuje ono cechy mające nawiązania w materiałach wschodnich, z terenu Ukrainy. Inwentarz tego grobu można datować na schyłek środkowoeuropejskiego horyzontu KCSz.

Na obrzeżach wykopu zaobserwowano strukturę przypominającą jamy przykurhanowe (na rysunku granica tego obszaru zaznaczona jest linią przerywaną). Przeprowadzone sondáže wykazały, że ziemia na kopiec zbierana była na całej powierzchni wokół kurhanu, co utworzyło dookólną, płaską i bardzo płtyką jamę. W obrębie wykopu znaleziono kilka nieregularnych, słabo rysujących się jam o charakterze przypuszczalnie osadowym. Były to niestety tylko ich przydenna partie pozbawione materiału ceramicznego. W obiekcie nr 6 znaleziono kość zwierzęcą. Obiekt nr 1 to dołek postłupowy, w którym resztki niespalonego drewna otoczone były drobnymi kamieniami, polepą i węglem drzewnym. Dołek ten w rzucie poziomym miał kształt czworokąta o bokach ok. 30 cm i sięgał gł. 75 cm. W bezpośrednim sąsiedztwie dołka nie zaobserwowano zarysu żadnej jamy lub innych konstrukcji mogących ułatwić interpretację funkcji omawianego obiektu lub ustalenie jego chronologii. Zachowane resztki drewna wskazują raczej na jego nowożytną metrykę. Interesującym znaleziskiem jest obiekt nr 3. Było to typowa jama trapezowata o wymiarach: średnica górna 1,5 m, dolna 2,8 m, głębokość 2 m. Na dnie jamy, w jej zachodniej części znajdowało się bardzo duże skupisko kości zwierzęcych wśród których przeważały kości bydłace. W wyższych partiach jamy (gł. 120-140 cm) znaleziono nieliczne fragmenty ceramiki neolitycznej.

Wołowice, gm. Czernichów woj. krakowskie St. 1 patrz paleolit i mezolit

Zabielów, woj. piotrkowskie St. 1 patrz paleolit i mezolit

Zimna Woda, gm. Nidzica woj. olsztyńskie St. 1A „I” grobla patrz wczesne średniowiecze

Zydzrojowy Piecek, gm. Ptecki woj. olsztyńskie St. VII patrz okres rzymski